

TEISĖS AKTO PROJEKTO ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA Nr. AV-

2021 m. rugsėjo 2 d.

Teisės akto projekto pavadinimas: Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas).

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės skyriaus vyriausiasis specialistas Eitvydas Zurba.

Antikorupcinio požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos: nėra.

Antikorupcinio požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos, nustatytos atliekant antikorupcinį vertinimą po tarpinstitucinio derinimo: nėra.

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>	<i>pildo teisės akto projekto tiesioginis rengėjas</i>	<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>
1.	Teisės akto projektas nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto įgyvendinimas	Įvertinus tai, kad Projekto 1 str. 1 d. nurodoma keičiamo įstatymo paskirtis yra užtikrinti <i>kiekvieno asmens</i> apsaugą nuo smurto artimoje aplinkoje, manytina, kad Projektas nesudarys išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto įgyvendinimas. Be kita ko, Projekto IV skyriaus nuostatomis siekiama aiškiai sureguliuoti smurto artimojoje aplinkoje subjektų teises, o Projektu siūlomi reguliuoti atitinkami suvaržymai yra būtini ir objektyviai pagrįsti siekiant Projektu keičiamo įstatymo tikslų.		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
2.	Teisės akto projekte nėra spragų ar nuostatų, leisiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą	<p>Projekto 7 str. 1 d. siūloma nustatyti, kad „<i>I Komisijos sudėtį turi būti įtraukti Lietuvos probacijos tarnybos, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos ar jos įgaliotų teritorinių skyrių, policijos, Lietuvos Respublikos prokuratūros, savivaldybės administracijos, specializuotos kompleksinės pagalbos centro, teikiančio specializuotą kompleksinę pagalbą savivaldybės teritorijoje, atstovai. Savivaldybės administracijos direktorius, tvirtindamas Komisijos institucinę sudėtį, turi teisę įtraukti ir kitų subjektų atstovus. Nevyriausybinių organizacijų atstovai turi sudaryti ne mažiau kaip 30 proc. Komisijos narių</i>“.</p> <p>Iš šios nuostatos nėra aišku, kas tai būtų kiti subjektai ir kaip jie turėtų ar galėtų būti susiję su Projektu keičiamo įstatymo įgyvendinimu ar pan., įvertinus tai, kad šioje nuostatoje jau numatoma prievolė į komisijos sudėtį įtraukti bene visų Projektu keičiamo įstatymo įgyvendinime dalyvausiančių institucijų (subjektų) atstovus, tame tarpe ir nevyriausybinių organizacijų atstovus.</p> <p>Projekto 16 str. 6 d. 1 p. siūloma nustatyti, kad teisė teikti kompleksinę pagalbą panaikinama „<i>gavus specializuotos kompleksinės pagalbos centro rašytinį prašymą</i>“.</p> <p>Iš šios nuostatos nėra aišku, kas tai per prašymas turėtų būti ir ar bet koks minėtos subjekto prašymas, nepaisant jo turinio, suponuotų sprendimo dėl teisės teikti kompleksinę pagalbą panaikinimo priėmimą.</p> <p>Projekto 16 str. 7 d. daroma netiksli nuoroda į kitą teisės</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 4 str. 2 p. įtvirtintu savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės principu, atsižvelgiant į Vietos savivaldos įstatymo 6 str. įvardintas savarankiškas funkcijas, Projekto 3 str. įtvirtintus principus, laikomasi pozicijos, kad smurto artimoje aplinkoje prevencija ir pagalba nukentėjusiems bei galimiems smurtautojams yra kompleksinis iššūkis, kuris geriausiai sprendžiamas kiekvienoje savivaldybėje atskirai. Todėl savivaldybės direktorius, atsižvelgiant į konkrečios savivaldybės situaciją turi turėti teisę įtraukti papildomus subjektus, pvz., Užimtumo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovus, socialinių paslaugų ir švietimo įstaigų, veikiančių savivaldybės teritorijoje, atstovus, kai tai aktualu – ir verslo atstovus (pvz., skatinant ekonominį nukentėjusiųjų užimtumą patyrus ekonominį smurtą).</p> <p>Atsižvelgta.</p> <p>Atsižvelgta.</p>	<p>✓ tenkina ☐ netenkina</p>

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		akto nuostatą (16 str. 5 d. neturi punktų)		
3.	Teisės akto projekte nustatyta, kad sprendimą dėl teisių suteikimo, apribojimų nustatymo, sankcijų taikymo ir panašiai priimančias subjektas atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir įgyvendinimą kontroliuojančio (prižiūrinčio) subjekto	Taip. Projekte numatoma, kad esminiai sprendimai dėl apribojimų atitinkamiems subjektams nustatymo ar sankcijų taikymo galės būti skundžiami teismui, todėl galima teigti, kad sprendimus priimančias subjektai bus atriboti nuo sprendimų teisėtumą prižiūrinčių subjektų. Pvz. Projekto 9 str. numatoma detalai reguliuoti sprendimo dėl apsaugos nuo smurto orderio apskundimą. Sprendimai dėl teisės teikti specializuotą kompleksinę pagalbą suteikimo, sustabdymo, atnaujinimo ar panaikinimo galės būti skundžiami Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo ir (arba) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (projekto 16 str. 13 p.)		☐ tenkina ☐ netenkina
4.	Teisės akto projekte nustatyti subjekto įgaliojimai (teisės) atitinka subjekto atliekamas funkcijas (pareigas)	Taip. Projekte subjektų įgaliojimai (teisės) įgyvendinant Projektu siūlomas nuostatas, atitinka šių subjektų atliekamas funkcijas (pareigas) ir yra detalai aprašomi Projekto 4, 6, 7 str.		☐ tenkina ☐ netenkina
5.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sprendimo priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas	Projektu nenustatomas baigtinis sprendimo priėmimo kriterijų sąrašas. Projekto 8 str. 2 p. siūloma nustatyti, kad smurto artimoje aplinkoje pavojaus rizikos vertinimo kriterijus turėtų nustatyti vidaus reikalų ministras.		☐ tenkina ☐ netenkina
6.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai priimančias sprendimus taikomos išimtys	Projekte siūloma įtvirtinti vienintelę išimtį, tai kuomet konkrečioje savivaldybėje gali būti nesudaroma Smurto artimoje aplinkoje prevencijos, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		asmenims teikimo politikos įgyvendinimo koordinavimo komisija. Projekto 7 str. 3 d. siūloma nustatyti, kad konkrečioje savivaldybėje tokia komisija gali būt nesudaroma tuo atveju, jei smurto artimoje aplinkoje prevencijos, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo politikos įgyvendinimo koordinavimo funkcijos yra priskirtos bent vienam savivaldybės administracijos darbuotojui. Manytina, kad toks teisinis reguliavimas būtų objektyvus ir pagrįstas, nesudarantis esminių prielaidų korupcijos apraiškoms atsirasti.		
7.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo tvarka ir priimtų sprendimų viešinimas	Taip. Projekte siūloma nustatyti aiški, objektyvi sprendimų priėmimo ir jų įforminimo tvarka. Esminės nuostatos, susijusios su apsaugos nuo smurto orderio skyrimo yra įtvirtintos Projekto 8 str. Sprendimų dėl apsaugos nuo smurto orderio apskundimas ir detali atitinkamų su tuo susijusių sprendimų priėmimo tvarka siūloma nustatyti Projekto 9 str. Kitų sprendimų, susijusių su smurtą artimoje aplinkoje patyrusių asmenų apsaugos nuo smurto ir specializuotos pagalbos jiems teikimu, priėmimo ir įforminimo tvarka siūloma nustatyti Projekto V skyriuje. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu siūlomas keisti įstatymas bus įgyvendinamas, be kita ko, vadovaujantis ir konfidencialumo principu, kuris apibrėžtas Projekto 3 str. 8 p., konkrečių sprendimų viešinimo tvarka nėra nustatoma, t. y. konkrečių sprendimų, priimtų fizinių asmenų atžvilgiu, viešinimas Projekte nėra numatomas.		☐ tenkina ☐ netenkina
8.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų dėl	Ne. Šis kriterijus nėra aktualus.		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	mažareikšmiškumo priėmimo tvarka			
9.	Jeigu pagal numatomą reguliavimą sprendimus priima kolegialus subjektas, teisės akto projekte nustatyta kolegialaus sprendimus priimančio subjekto: 9.1. konkretus narių skaičius, užtikrinantis kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą; 9.2. jeigu narius skiria keli subjektai, proporcinga kiekvieno subjekto skiriamų narių dalis, užtikrinanti tinkamą atstovavimą valstybės interesams ir kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą ir skaidrumą; 9.3. narių skyrimo mechanizmas; 9.4. narių rotacija ir kadencijų skaičius ir trukmė; 9.5. veiklos pobūdis laiko atžvilgiu;	Ne. Šis kriterijus nėra tiesiogiai aktualus, kadangi Projekte numatomas dviejų kolegialių subjektų, t. y. Smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje tarybos (Projekto 6 str.) ir Smurto artimoje aplinkoje prevencijos, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo politikos įgyvendinimo koordinavimo komisijos (Projekto 7 str.), sudarymas. Tačiau, minėti subjektai neturės valdingų įgaliojimų priimti sprendimus tiesiogiai susijusius su Projektu keičiamo įstatymo nuostatų įgyvendinimo, o tik teiks pasiūlymus (Lietuvos Respublikos Seimui, Vyriausybei, ministerijoms, kitoms institucijoms ir įstaigoms, savivaldybių administracijoms) dėl apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikos nacionaliniu lygiu, jos įgyvendinimo ir kt.		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	9.6. individuali narių atsakomybė			
10.	Teisės akto projekto nuostatomis įgyvendinti numatytos administracinės procedūros yra būtinos, nustatyta išsami jų taikymo tvarka	Taip. Esminės administracinės procedūros ir jų taikymo tvarka yra nustatyta Projekto III ir V skyriuose. Jos yra būtinos sėkmingam Projektu keičiamo teisės akto įgyvendinimui, o jų taikymo tvarka pakankamai išsami ir suprantama. Pažymėtina, kad Projekte nustatoma, kad dalis procedūrų, jų vykdymas, bus reguliuojamas atitinkamiems subjektams nustačius atskiras specialias tvarkas.		☐ tenkina ☐ netenkina
11.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai administracinė procedūra netaikoma	Tai nėra Projektu siūlomo reguliavimo dalykas.		☐ tenkina ☐ netenkina
12.	Teisės akto projektas nustato jo nuostatomis įgyvendinti numatytų administracinių procedūrų ir sprendimo priėmimo konkrečius terminus	Taip. Projekto III ir V skyriuose siūlomi nustatyti aiškūs ir pagrįsti terminai įvairioms procedūroms atlikti ir sprendimams priimti.		☐ tenkina ☐ netenkina
13.	Teisės akto projektas nustato motyvuotas terminų sustabdymo ir pratęsimo galimybes	Taip. Projekto 8 str. 7-9 d. siūloma reguliuoti apsaugos nuo smurto orderio pratęsimą numatant aiškiai sąlygas, kuomet toks pratęsimas yra galimas. Kaip skaidrumą ir objektyvumą didinančią priemonę galima įvardinti, tai, jog Projekte siūloma nustatyti, kad atitinkamą sprendimą dėl minėto orderio pratęsimo priima apylinkės teismas.		☐ tenkina ☐ netenkina
14.	Teisės akto projektas nustato administracinių procedūrų viešinimo tvarką	Procedūrų, reikalingų įgyvendinant keičiamą teisės aktą, viešinimo tvarka nėra šio Projekto dalykas. Projekto 16 str. 9 d. siūloma nustatyti, kad apie priimtą sprendimą sustabdyti, panaikinti ar atnaujinti teisę teikti		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		specializuotą kompleksinę pagalbą galiojimą juridiniam asmeniui skelbiama socialinės apsaugos ir darbo ministro įgalios įstaigos interneto svetainėje.		
15.	Teisės akto projektas nustato kontrolės (priežiūros) procedūrą ir aiškius jos atlikimo kriterijus (atvejus, dažnį, fiksavimą, kontrolės rezultatų viešinimą ir panašiai)	Projekto 8 str. 11 d. siūloma nustatyti, kad policijos pareigūnai kontroliuoja, kaip vykdomas apsaugos nuo smurto orderis, o apsaugos nuo smurto orderio vykdymo kontrolės tvarką nustatys Lietuvos policijos generalinis komisaras.		☐ tenkina ☐ netenkina
16.	Teisės akto projekte nustatytos kontrolės (priežiūros) skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo priemonės ¹	Taip. Siekiant, kad konkreti institucija ir įstaiga, kaip asmens duomenų valdytojas, tinkamai įgyvendintų sąžiningumo ir skaidrumo principus tvarkant su smurto atveju susijusius asmens duomenis bei būtų užtikrintas aiškių ir tikslių vidaus taisyklių, kuriuose numatomos detalesnės procedūrinės nuostatos dėl asmens duomenų tarpinstitucinių mainų, egzistavimas, Projekte numatoma, kad asmens duomenų valdytojai pagal kompetenciją nustato vidaus taisykles, kuriose nustatomas asmens duomenų, susijusių su smurtu artimoje aplinkoje, keitimusi procedūra tarp institucijų ir įstaigų, vykdančių veiklą apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir pagalbos teikimo srityse (Projekto 19 str.) .		☐ tenkina ☐ netenkina

¹ Pavyzdžiui, aiškiai ir išsamiai išdėstytos kontroliuojančio subjekto teisės ir pareigos, nustatyta standartizuota kontrolės atlikimo procedūra, reikalavimas fiksuoti atskirus kontrolės procedūros etapus ir jų rezultatus, atsakingų specialistų rotacija, užkirstas kelias kontroliuojančio ir kontroliuojamo subjektų tiesioginiam kontaktui be liudininkų ir panašiai.

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
17.	Teisės akto projekte nustatyta subjektų, su kuriais susijęs teisės akto projekto nuostatų įgyvendinimas, atsakomybės rūšis (tarnybinė, administracinė, baudžiamoji ir panašiai)	Taip. Atsakomybė už smurtą artimoje aplinkoje ir už melagingą pranešimą bei Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimojoje aplinkoje įstatymo pažeidimą yra nustatoma Projekto VI skyriuje „Atsakomybė už smurtą artimojoje aplinkoje“. Be kita ko, Projekto 8 str. 14 p. siūloma įtvirtinti nuostatą, kad „smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo, pažeidęs apsaugos nuo smurto orderiu nustatytus įpareigojimus, atsako Administracinių nusižengimų kodekse nustatyta tvarka“.		☐ tenkina ☐ netenkina
18.	Teisės akto projekte numatytas baigtinis sąrašas kriterijų, pagal kuriuos skiriama nuobauda (sankcija) už teisės akto projekte nustatytų nurodymų nevykdymą, ir nustatyta aiški jos skyrimo procedūra	Projektui ši kriterijus nėra aktualus, kadangi jame nėra nustatomas sąrašas kriterijų, pagal kuriuos skiriama nuobauda (sankcija) už Projekte nustatytų nurodymų nevykdymą. Projekte nustatomos tik sąlygos (įpareigojimai), kurias pažeidusiam asmeniui, kurios atžvilgiu yra skirtas smurto orderis, jam būtų taikoma atsakomybė (planuojama, kad tai bus administracinė atsakomybė).		☐ tenkina ☐ netenkina
19.	Kiti svarbūs kriterijai	Nėra.		☐ tenkina ☐ netenkina

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas:

Lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės skyriaus vyriausiasis specialistas Eitvydas Zurba

Teisės akto projekto vertintojas:

Prevencijos skyriaus patarėjas Marius Vainauskas

(pareigos)

(vardas ir pavardė)

(pareigos)

(vardas ir pavardė)

(parašas)

(data)

(parašas)

(data)